

FOLK OG LAND

NR. 2 — 19. ÅRGANG

LØRDAG 24. JANUAR 1970

LØSSALG KR. 2,—

Bør professor Skodvin kaste den første sten?

Besyderlig kildebehandling som vel ville vært gefundenes Fressen for Oslo byrett.

TVILSOM START FOR «SAMTIDSHISTORISK FORSKNINGSGRUPPE».

Vår nyeste historie er meget interessant og brennbar. Det viser med all tydelighet den mengde bøker og skrifter som behandler nettopp denne periode. De aller fleste offentliggjorte historiske arbeider om tiden før og etter 9. april 1940 har den svakhet at forfatterne har sine spesielle teorier om hva som hendte, det gjelder både leg og lærd, og forsøker å underbygge disse ved å velge ut sitater, skrifter og annet materiale som støtter teoriene. De utsagn som ikke passer inn i bildet, blir ganske enkelt forkastet uten videre.

Vår siste tilvekst på historieforskningens knudrete og markspiste tre, Samtids-historisk Forskningsgruppe, har nå utgitt to bøker inneholdende historiske hoved-fagsoppgaver og magister-gradsavhandlinger om okkupasjonens historie og dens forspill. Man kunne vente at disse unge mennesker brakte inn nye og vidsynte perspektiver, men den som er på utkikk etter slike, leter forgjeves. Det er sikkert urettferdig å legge skylden for manglende objektivitet på studentene i de offentliggjorte arbeider, når man vet at okkupasjons-historiens autoriserte heksedoktor, professor Skodvin er formann i gruppen.

I Forskningsgruppens første bok, «Mellom nøytrale og allierte», skriver Skodvin en lengre innledende artikkel under tittelen «Norsk utanrikspolitikk 1939—1941, med særleg tanke på forholdet mellom dei nordiske

Et av fhv. stortingsmann Sverre Løbergs hovedvitner i den sak Hans S. Jacobsen hadde anlagt mot ham ved Oslo byrett var professor Magne Skodvin, som i denne sak som overalt ellers opptrådte som forsvarer av historielegenden om «Norges fortsatte krig», her i den hensikt å støtte opp om det Løberg hadde beskyldt Jacobsen for: å drive historieforfalskning.

En skulle vel da kunne vente at professoren var usedvanlig nøye med egen fremferd når det gjaldt fremstilling av samtidshistorien. At det kan reises berettiget tvil på dette område belyser en ung student i denne artikkel.

land», hvor han tydeleg angir tonen.

Vi vil ikke her komme inn på alle detaljer i artikkelen, men se på et spesielt avsnitt, hvor Skodvin omtaler regjeringens beslutning av 7.6.1940 om å kapitulere overfor tyskerne, og general Ruges opprop til det norske folk over Tromsø kringkaster 9.4. s.å., som i parentes skal bemerkes bare et meget ringe antall personer lyttet til.

Professor Skodvin siterer regjeringens proklamasjon hvor det ble uttalt at Kongen og regjeringen ville fortsette kampen for Norges selvstendighet utenfor landets grenser. Derefter skriver Skodvin at general Ruge førte «samme klare språk» og siterer fra oppropet. Vi

gjengir in extenso hva professoren legger Ruge i munnen, hentet fra omtalte artikkel:

«... Det første avsnitt i vår strid for friheten er forbi... men krigen fortsetter på andre fronter. Norge er med i striden der... (uth. av oss). Vi som har stått sammen i striden har lovet hverandre at vi ikke skal gi oss før vi atter kan heise vårt frie norske flagg som fri kvinner og menn. Dette løfte vil bli holdt, kanskje ikke av meg som må regne med heretter å være i erobrerens makt. Men de som fortsetter striden utenfor Norge og dere som er unge, vil innfri løftet når dagen kommer...»

vin.

Når man leser Skodvins sitat, er det noe som slår en: Først en rekke utelatelser på sentrale områder, og der nest et uriktig sitat. For å klargjøre hvilket fordreid bilde historieprofessoren sitat gir en uvitende leser, gjengir vi også general Ruges opprop in extenso, hentet fra Ruges pressesjef, Birger Gotaas' bok, «Fra 9. april til 7. juni». Vi kan også tilføye at denne tekst stemmer overens med Undersøkelses-kommisjonens gjengivelse, bilag 5—8, side 312—313:

«Fra forsvarssjefen, kommanderende general Ruge:

Dere har hørt Kongens og regjeringens proklamasjon. Motstanden i Nord-Norge skal opphøre, til tross for at vi i dag står ubeseiret her. Det er gjort for å spare denne landsdel for ytterligere ødeleggelser.

Soldater, matroser og frivillige hjelpearbeidere i nord og sør: Dere har gjort godt og trofast arbeid. Dere kan minnes med ære denne tiden. Takk alle sammen. Norske kvinner og menn!

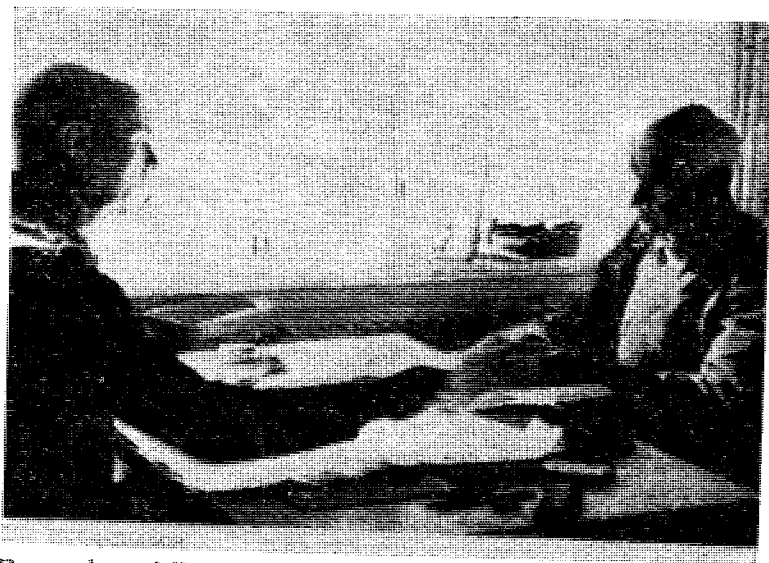
Det første avsnitt i vår strid for friheten er forbi, vi går en svart tid i møte, i et hørtatt land.

(Forts. side 7)

SIEGFRIED:

La oss få klare begreper

Hvorfor det måtte undertegnes en avtale i Trondheim i 1940.

De norske avdelinger som ble stablet på bena trass i manglen på en mulig alminnelig mobilisering kapitulerte i tur og orden, sluttelig på Bjørnefjell, men først gjennom avtalen i Trondheim kom det til krigsavslutning.

J. Hartmann i EAPMANN på desember 10. juni 1940 ble Hartmann med rette fast at «Det hersker snart tre desennier etter at vi la ned våpnene i 1940 en overraskende uvitenhet om hva som foregikk. Og det publiseres akademiske avhandlinger og fagmilitære bøker der forfatterne under spesiell behandling av kapitulasjonsproblematikken ikke engang synes å kjenne Bjørnefjell-avtalens eksistens, enn si dens innhold.»

Dessverre omfatter denne bunnløse uvitenhet som karakteriserer både samtids-historiske og fagmilitære skribenter — for ikke å snakke om den brede offentlighet — ikke bare Bjørnefjell-avtalens eksistens og innhold, men også meningen med den avtale som senere

Når det gjelder Bjørnefjell-avtalen så har dagens legedeforsvarere gravet frem igjen avtalens under-skriver på vegne av general Ruge, oberstløytnant Harald Wrede Holm, og latt ham servere nytt tåkeprat omkring avtalen. Han forteller at han gjorde tyskerne uttrykkelig oppmerksom på at avtalen ikke avsluttet Norges krig. Og det er naturligvis riktig. Derimot er det ikke riktig når han forsøker å gi det utseende av at Bjørnefjellavtalen og Trondheimsavtalen ble undertegnet samtidig. Noe forøvrig også Sverre Hartmann slår fast slik: «Bjørnefjellavtalen ble underskrevet tidlig på morgenen den 10. juni, i to

(Forts. side 2)

Norske kvinner og menn!

Det første avsnitt i vår strid for friheten er forbi, vi går en svart tid i møte nå, i et hørtatt land.

Men krigen fortsetter på andre fronter. — Norge er med i striden der. Den dag kommer da dere atter kan reise hodet. Vent på den dagen, vent med ro og tålmodighet. Gjør ikke noe uoverlagt som kan gi erobrerens planer til represaller.

Glem ikke den tiden da vi stod sammen med våpen i hånd, glem ikke dem som gav sitt liv i striden eller dem som falt som uskyldige ofre for flyangrepene. Vi som

Det samme klare språk førte general Ruge i den kunn-gjeringa han samstundes sendte ut i eigenskap av kom-manderende general og forsvarssjef. «... Det første avsnitt i vår strid for friheten er forbi... men krigen fortsetter på andre fronter. Norge er med i striden der... Vi som har stått sammen i striden har lovet hverandre at vi ikke skal gi oss før vi atter kan heise vårt frie norske flagg som fri kvinner og menn. Dette løfte vil bli holdt, kanskje ikke av meg som må regne med heretter å være i erobrerens makt. Men de som fortsetter striden utenfor Norge og dere som er unge, vil innfri løftet når dagen kommer...»

Dei offiserane som knytte sambandet til den militære motstandsretsla på okkupert område seinare (til dømes

Slik serverer professor Skodvin det.

Fra general Ruges opprop 9. juni 1940 gjengitt i boken til hans pressesjef.

La oss få klare begreper - - -

(Forts. fra side 1)

tempi, klokken 9.15 og 9.50, Trondheimsavtalen på eftermiddagen, kl. 17, etter at selve drøftelsene hadde tatt til klokken 11. Da Bjørnefjell-avtalens innhold var meddelt den tyske overkommando pr. fjernskriver. Denne avstand i tid, og timer, er selvfølgelig av betydning, faktisk og rettslig.»

Hartmann understreker ellers at Bjørnefjellavtalen var en kapitulasjonsavtale som omfattet alle «de deler av den norske forsvarsmakt som pr. 9. juni 1940 klokken 24 ennå hadde stått i strid med den tyske forsvarsmakt».

Det hverken Hartmann eller andre — for ikke å snakke om Oslo byrett — forstår, eller iallfall gjør forsøk på å forklare er hva meningen så var med at det etter Bjørnefjellavtalen som altså var en total kapitulasjonsavtale for den norske forsvarsmakt ble undertegnet en ny avtale i Trondheim, som Wrede Holm også kaller en «kapitulasjonsavtale». Ja, vi har en beklommende følelse av at heller ikke Jacobsen og/eller hans prosessfullmektig i Løbergsaken gjorde forsøk på å opplyse retten (og of-

på Bjørnefjell. For som Hartmann også understreker, så forpliktet den norske øverstkommanderende seg i denne sist nevnte avtales § 2 «til å utlevere alt krigsutstyr tilhørende den norske hær, marine og flyvåpen, inklusive det krigsmateriell de allierte hadde latt etter seg i Norge uten hensyn til om dette befant seg i hendene på norske tropper, eller i leirene, i tøyhus, eller hvor det enn måtte befinne seg i Norge i den stand det på nevnte tidspunkt befant seg.»

Forklaringen på at alle forsvarerne av legenden om «Norges fortsatte krig» — både de som ikke vet bedre og de som skriver mot bedre vitedende — hårdnakket betegner avtalen i Trondheim som en «kapitulasjonsavtale» er naturligvis den at om tropper som for øyeblikket kjemper kapitulere overfor en motstander, så forhindrer ikke det at kampen senere kan tas opp igjen. Kapitulasjon avslutter således ikke i seg selv krigen. Skulle Norges krig folkerettslig avsluttes, måtte det en ytterligere avtale til i tillegg til foregående kapitulasjonsavtaler for

Det måtte en våpenstillstandsavtale til, og for at det ikke skulle kunne reises tvil om at den definitivt gjorde slutt på krigen — eller krigshandlinger — mellom de to parter, Norge og Tyskland, ble det i Trondheimsavtalen uttrykkelig slått fast at den skulle gjelde for verdenskrigens varighet — noe som forøvrig også ble slått fast i de skriftlige æresorderklæringer norske offiserer underskrev — forøvrig etter direkte oppfordring fra Ruge — for å bli løslatt, men som endel av dem synes å ha brutt.

Advokat Sverre Helliksen, som er en av de få jurister i dette land som har greie på folkerett, har i en rekke artikler pekt på betydningen av Trondheimsavtalen nett-opp som en våpenstillstandsavtale og har klagtjort nærmere hva dette betyr i relasjon til Haagerkonvensjonen. I denne forbindelse bør det forøvrig nevnes at også den norske forsvarssjef, general Ruge, på hvis vegne avtalen i Trondheim ble undertegnet, klart slår fast at det dreiet seg om en våpenstillstandsavtale. Han anfører således i sin «Krigens Dagbok I, s. 411: «Våpenstillstanden trådte i kraft 11. juni 1940». Betydningen av at det var en våpenstillstandsavtale og ikke en kapitulasjonsavtale som ble

undertegnet i Trondheim, ligger som foran nevnt i dette at en våpenstillstand for verdenskrigens varighet slik det fastsettes i Trondheimsavtalen ikke kan oppsies, mens en vanlig kapitulasjonsavtale kan sies opp. At den heller ikke ble det, er en annen side av saken.

Ellers fastsetter Haagerkonvensjonen, artikkel 37, at «Våpenstillstanden kan være alminnelig eller lokal. Den første innstiller overalt de krigførende staters krigsoperasjoner.» (Lovtidende 1910, s. 489). I § 38 heter det at «Fiendtlighetene innstilles øyeblikkelig etter meddelelsen eller på den bestemte tid.»

De nærmere folkerettslige regler finnes som kjent foruten i Haagerkonvensjonen i Oppenheims International Law» som stadig holdes ajour med nye utgaver. Det heter i alle utgaver at «hvilken som helst handling i strid med enten en kapitulasjon eller en våpenstillstand er internasjonal forbrytelse hvis beordret av en krigførende regjering eller en krigsforbrytelse.» Og ingen kan vel for alvor bestride at det ville være i strid med den våpenstillstandsavtale for

Ruge selv bekrefter at han undertegnet (ved befullmektiget) om en norsk regjering likevel gjenopptok krigen slik det hevdes at den norske eksilregjering gjorde.

Det er viktig at man er oppmerksom på hva Trondheimsavtalen i virkeligheten gikk ut på, at den var et nødvendig supplement til de forutgående kapitulasjoner av norske stridskrefter med den hensikt å avslutte krigshandlingene mellom Norge og Tyskland som stater. Å legge smør på flekk ved å lage to kapitulasjonsavtaler av altomfattende karakter samme dag ville naturligvis vært meningsløst. Den tyske forhandler, nåværende general Buschenhagen, slo da også i sitt skriftlige vitneprov i Løbergsaken fast at avtalen betød krigsavslutning.

At Ruges befullmektigede på Bjørnefjell, oberstløytnant Wrede Holm nå for å redde stumpene av legenden skriver takeprat om to «kapitulasjonsavtaler» samtidig på Bjørnefjell og i Trondheim, endrer naturligvis intet ved de klare kjennsgjeringer, som dessuten er bekreftet av general Ruge i hans bok.

HUSK

ABONNEMENT-
FORNYELSEN

Den bakvendte visa

I likhet med alle de andre «store gutta» har LO-formannen Konrad Nordahl skrevet sine erindringer om heltetiden før og under okkupasjonen. I en av hans store bøker «Minner og meninger» skriver han om tiden før 1940. Her forteller han om Arbeiderpartiets kongress i Oslo 21. og 22. august 1939. Utenriksminister Koht var taler og sa at dersom Norge kom med i krigen, så måtte vi «komme med på den riktige siden.» Dette ble av det norske folk ansett som «nøytral» tale av landets utenriksminister. Men det skulle bli verre. Over nyttår 1940 fikk vi tonnasjeavtalen med England, så kom kapringen i Jøssingfjord og tilsist mineutleggingen i norsk farvann. Hvor var Stortingets «våke-samvittighet», herr Hambro? Hvor var Høyesterett? Hvor var den borgerlige opposisjon? Hvor var de som vakt skulle være? Alle disse sov og våknet ikke igjen før i 1945 — da en syndebukk måtte finnes for at man kunne redde iallfall litt av prestisjen.

Dagens statsminister, herr Borten er ikke kommet så langt i sin «samtidskunn-

galt med rettsoppjøret da?» Nei, idag har man viktigere ting å ivareta. Vi er blitt formyndere for Hellas, Spania, Portugal og forteller om de «fryktelige lidelser» de stakkars arresterte må gjennomgå. Man har visst fullstendig glemt alle de lidelser uskyldige landsmenn måtte gjennomgå etter alle de «lovlige» og ulovlige dødsdommer.

Det verste av alt er kanskje dette at slike «helter» som Konrad Nordahl med flere idag mener at det var de som reddet land og folk da de rømte etter å ha tvunget tyskerne til å okkupere landet.

Idag står arbeiderpartifolkene frem og forlanger freidig regjeringsmakten på auksjonsbasis, med overbud på alle trekkplasterbevilgninger og et «hundre dagers» kurs i nasjonal ødeleggelse.

Den norske parole idag er fremdeles «ro om rettsoppjøret» når vi krever revisjon. På den annen side er det ikke en dag uten at presse, radio og TV pøser ut løgn og forvrengning om dette som de selv har forvoldt. Ola Nordmann han leser om Hellas, Spania og det vidunderlige norske demokrati — og sover videre.

Nilo

Ragnar Skancke

En Per Christiansen skriver i Folk og Land og ønsker opplysninger om professor Skancke. Han vil prøve å samle stoff som kan gi en nærmere belysning av hans handlinger som politiker.

Underskrevene traff Skancke en eneste gang i hans statsrådtid. Det var under et møte i Steinkjer. Å, jeg husker ennå den dag i dag hvilket godt inntrykk jeg fikk av ham. Det var så det lyste godhet ut av hans ansikt. Jeg vil sammenligne ham med Jørgen Løvland. Og så blir Skancke skutt av sine landsmenn. Tenk at kirkeministeren blir skutt. Har aldri forstått at dette kunne være riktig.

Jeg oppfordrer herr Christiansen til å fortsette med å samle opplysninger som kan kaste lys over denne sak. Beitstad i Desember 1969.
Kr. Brækken

ANNELIESE PAROW
TANNINNSETNING
Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Lademoen kirke - Voldsminde

De gamle vennelige minner
de gjør en så mildt bedrovet,
de stiger som sukk fra havet,
de går som et sus gjennom løvet.
(Nils Collett Vogt)

Motstandere tror å ha gjendrevet
når de gjentar sin mening
og slett ikke akter på vår.
(Goethe)

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — Kristne Venner møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær.

Møtetid kl. 19.30.

Månadsbladet FRIHUG-

Upolitisk og romsynt organ for sunn og nasjonal kultur, med artiklar om helse- og samfundsspørsmål, spennende fylgjetongar, dikt m.m. Fritt ordskifte om dei mest ulike emne: — Årspris kr. 30,-. Postgiro for bladpengar 80 821. Prøvenr. mot kr. 2,50 i frim.

Utgjevar: Erling Seim,
Kinn

Bør prof. Skodvin . .

(Forts. fra side 7)

«... Retten er kommet til at betegnelsen (historieforfalskning) også kan ramme den som grovt har forsømt å passe på at den tekst han utgir for historisk korrekt er sannferdig, altså når vesentlige feil i historisk stoff skyldes en slik svikt i behandlingen av kildestoffet . . .»

Vi overlater til leserne å ta standpunkt til om professor Skodvin rammes av Oslo byretts redegjørelse for hva som er historieforfalskning.

P.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

De virkelig ansvarlige

En gallupundersøkelse i USA viste som kortelig nevnt at et betydelig flertall amerikanere ikke tar det så høytidelig med den massakre i Vietnam som hittil er avslørt. Det er visst bare når det gjelder lignende ting begått av tyskere for et kvart århundre siden den amerikanske opinion opprøres og vredes. Når det nå er slått fast at deres egne begår opprørende krigsforbrytelser, så heter det at det er slikt som «følger med krigen».

Hva sier man så her i Norge hvor man er slike eksperter i å oppdage splinter i andres øyne? Tja, det avhenger litt av enten en hører til de urokkelige amerikanske lendermenn i MORGENBLADET, FARMAND, SJØFARTSTIDENDE og så mange andre steder, eller en tilhører den røde, venstreradikale falang i og omkring DAGBLADET. De første prøver å trekke kjennsgjerningene i tvil og faller til syvende og sist tilbake på dette at «slik er krigen», mens de siste korsner seg over amerikanerne og hopper bukk over at også motparten gjør liknende ting.

Vi fikk nylig dette demonstrert i Fjernsynet, hvor en representant for SJØFARTSTIDENDE sa at også Vietkong begår krigsforbrytelser, mens han trakk i tvil at amerikanerne gjør det, og forøvrig — «slik er krigen». DAGBLADMANNEN medgikk at Vietkong kanskje også hadde gjort noe slikt, men det var unnskyldelig fordi de hadde en politisk hensikt med sine forbrytelser, mens amerikanerne nærmest begikk dem for sin fornøyelses skyld! Også han var inne på dette at «slik er krigen» — så ned med militærvesnet.

Det er dessverre riktig nok dette at slik er krigen nå, men den har ikke alltid vært slik. Og når deltagerne i diskusjonen lette etter ansvarlige høyere opp enn de underordnede befalingsmenn som USA vil kaste til ulvene, så synes vi det kan være grunn til å peke på det ansvar også Norge har — og det ansvar som også norsk presse har for at krigen nå er «slik».

Som enhver orientert vil vite lykkedes det gjennom årtier den siviliserte del av menneskeheten, i første rekke de europeiske stater, etter et langt og møysommelig arbeide å bringe også krig inn i ordnede former som et oppgjør mellom partenes væpnede styrker. Naturligvis hendte det at også sivilbefolkningen ble rammet, men det ble fastsatt alle slags bestemmelser til best mulig beskyttelse av de sivile i krig. Riktignok var det beklagelig og forstemmende at Sovjetsamveldet nektet å godta Haagerkonvensjonens bestemmelser, men stort sett stolte man vel på at man også der ville opptre noenlunde anstendig i en eventuell krig.

I annen verdenskrig ble alt det man møysommelig hadde bygget opp til vern om sivile, om kvinner og barn, i krig slått istykker. Sovjetsamveldet og dets kommunisttilhengere rundt omkring i landene satte isving den folkerettsstridige partisanekrig, som ikke minst gikk ut over sivilbefolkningen, slik man får det demonstrert i Vietnam nå. Vestmaktene, med England i spissen, bygget opp og understøttet på sin side væpnede undergrunnsbevegelser i en rekke land, bl. a. i det okkuperte Norge. Atter til ubotelig skade for sivilbefolkningen.

Og hva skjer så etter verdenskrigens slutt i dette Norge som skryter av sin fredssommelighet, sin internasjonale lovlidighet og sin omsorg for forsvarsløse? I 25 år har man nå i presse, bøker, blader og film dag ut og dag inn forherliget denne utartede krig som direkte prisgir kvin-

Innlegg av Hewins
i TIMES

som AFTENPOSTEN falskelig kaller et angrep på «Norge».

AFTENPOSTEN forteller i en stor overskrift 9.1. om et innlegg av Ralph Hewins i THE TIMES LITERARY SUPPLEMENT for 1. 1. og setter som overskrift «Hewins til nytt angrep på Norge. Han går også til felts mot Winston Churchill.» Overskriften er naturligvis misvisende. Hewins angriper like lite nå som tidligere Norge — det måtte da eventuelt være AFTENPOSTENS «Norge».

Vi har fått et brev fra Hewins om saken sammen med kopi av artikkelen i TIMES og skal offentliggjøre begge deler i neste nummer, idet redaksjonen for dette nummers vedkommende allerede var avsluttet da vi mottok brevet fra Hewins.

Hyggelig Quisling-gjensyn

Aschehoug Forlag fornyet i 1962 sin utgave av Fridtjof Nansens bok «Gjennom Armenia» (Utkom 1927). I denne bok opptre Quisling som en ren gjenganger 4—5 ganger. Dertil er han plussset med avbildning 2 ganger. Som topp på denne overdådighet er Quisling også inkludert i de rosende ord F. Nansen gir i sin boks forord og det slik:

«Jeg må nytte leiligheten til her å uttale en varm takk til

ner og barn og andre uvæpnede. Krigsforbrytelser forherliges som patriotiske heltegjerninger når de er begått av nordmenn, og bakholdsmord på politiske motstandere fremstilles som en lovlig form for «krigføring».

Slik opptre man forøvrig i alle de vestlige demokratier, for ikke å snakke om i øst. Ulovlighetene og krigsforbrytelsene fra siste verdenskrig godkjennes uten reservasjoner når det gjelder det en selv sto for. Men det er nettopp de som forherliger den ville og løvløse krig som i siste instans er ansvarlige også for det som nå hender i Vietnam, og som vil komme til å hende overalt hvor krig bryter ut. Også i det ulykksalige Norge som overfor en eventuell motstander tydelig har gitt tilkjenne hvorledes en ønsker en krig drevet og sin sivilbefolkning behandlet: Slik som i Vietnam.

Jul i Betlehem, kunne en vel sette som underskrift på denne tegningen i den tyske NATIONAL-ZEITUNG. Bladet selv setter: «Dere må rømme krybben, hytten skal sprenges.»

OLAF HOLM:

BLINDGATEN

«Det er værre enn en forbrytelse, det er en dumhet»

I

Med disse ord karakteriserte hurtigtanken (som han er kalt) Talleyrand, sin tids største statsmann, Napoleons forbrytelse å henrette den unge hertug av Enghien — ut fra generalpreventive hensyn.

Talleyrands ord har fått aktualitet også her til lands i forbindelse med den politiske utrenskning, som man har gitt navnet retts(!)-oppgjøret. I velforstått mangel på lovlig grunnlag er også det blitt understøttet med denne form for «argumentasjon». «Ulovlig, men nødvendig» lød det i Stortinget.

mine elskverdige og utrettelige kolleger for deres dyktighet og oppofrende arbeid under hele reisen fra først til sist, og for det fortreffelige samarbeide.»

Som vel kjent av oss i tidligere Nasjonal Samling oppsto det så mange bedrøvelige askehauger i våre politiske motstanderes sjel etter 1945. Men kan det nå tenkes at ovennevnte forlag bærer bud om at rensende ild igjen kan oppstå? Ikke bare i Aschehoug, men også hos andre forlag for ikke å glemme forfattere? For en vederkevelse det f. eks. ville være for mange hundretusener bokelskere om nye utgaver av Marie Hamsuns bøker «Regnbuen» og «Under Gullregnen» ble utgitt.

Aslaug Hauge

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Karl Johansgt. 23 — IV, tilv.
Telefon 33 49 00

II

Der er kommet ut noen skrifter i den senere tid. De gir ikke uttrykk for helt god samvittighet m.h.t. «retts»oppgjørets forløp. Det ene består nærmest i en samling motstridende psykiatriske uttalelser, som en legmann ikke kan få noe annet ut av, enn at de lærde ikke vet med sikkerhet noe om disse ting. Det annet skrift behandler rettsoppgjøret på etisk grunnlag.

III

Men, hvis nu Vidkun Quisling var sinnsyk? Hva så med Skancke? Det edleste menneske som noensinne har betrådt vårt lands jord. Og unggutten Håland? Det er ikke nødvendig å rippe hans historie opp igjen. Hans dom er forlenget underkjent av det etterlyste alminnelige folkevett.

IV

Man kan ellers forstå, at det ikke er så greit å være jøssing. De benytter derfor enhver anledning, eksempelvis spørsmålet om endelig å reise Eidsvoldssøylen, til uspurte å trekke inn sin egen angivelige patriotiske fortreffelighet. Fortsett med det, det alminnelige folkevett er meget sikkert i sitt syn på humbug. Det gjennomskuer også humbugen i — i samme hensikt — å reise minnestøtter med usannferdige innskrifter, og andre desperate forsøk på å redde sitt ettermæle.

V

Det alminnelige folkevett har forlenget innsett sannheten i professor Skeies karakteristikk av «retts»oppgjøret. Det er unødvendig å gjenta hans ord. De mange forsøk på å komme utenom er en erkjennelse av rettsheten.

★

BLIR RUDOLF HESS LØSLATT?

Vi har tidligere nevnt at Rudolf Hess, som er 75 år, er blitt innlagt på et britisk militærpsykiatri i Vest-Berlin.

Nå blir det igjen gjort forsøk på å få løslatt den eneste gjenlevende fange i Spandau-fengslet. Initiativtageren denne gangen er et konservativt britisk underhusmedlem ved navn Airey Neave. Ære være ham for det!

Samme person var en av anklagerne i rettssaken mot Hess ved «krigsforbryterdomstolen» i Nürnberg. Kanskje Neave begynner å få dårlig samvittighet på sine gamle dager?

Rudolf Hess' sønn, Wolfgang, som tidligere har gjort en stor innsats for å få sin far løslatt, er reist til London for å støtte den britiske kampanjen.

Neave nevner spaden ved sitt rette navn når han sier at Hess, som er gammel og syk, på ingen måte er noen fare for sikkerheten, men blir brukt som en brikke i et politisk spill. Vi er fullt ut enig med britten i hans syn.

Stormaktene, som passer på den ensomme fangen, kan når de måtte ønske det, løslate ham uten å spørre noen på forhånd. Men saken er såre enkel, ingen vil! For å kaste blå i øynene på folk, påstår hver av de fire store som vekselvis passer Hess at de må ha samtykke fra sine kolleger. Tull og tøys!

Vi håper inderlig at den siste fange i Spandau blir løslatt før det er for sent.

FOR UNGDOMMEN

Red.: Halvard M. Poasche

Men nye slekter føddest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring huset.

ISRAEL

Når man kommer i diskusjon med pro-israelere, og dem er det mange av i vårt land, om staten Israels opprettelse i 1948 og følgen det fikk for araberne som bodde der, får man ofte det orakelsvar: Se hvordan landet har utviklet seg fra å være en ørken i 1948 til et blomstrende jordbruksland i dag.

Argumentet kan knapt bestrides. Men hvordan har en slik utvikling kommet istand? Araberne levde som fattige nomader, men var lykkelige i sin tilværelse. Jødene har mottatt så mange milliarder i gaver fra forskjellige land at neppe noen har den fulle oversikt. Bare Bundes-Tyskland har offisielt bidratt med minst 60 milliarder gullmark i «Gutwiedermachung». Hvor mye som har strømmet inn til Israel under bordet, vet knapt noen.

Daily Mail vet å berette at britiske jøder i løpet av staten Israels 22-årige historie har ydet ca. 850 millioner kroner i bidrag. I de siste år er det blitt samlet inn 2,5

milliarder årlig til Israel fra hele verden. Videre regner man med at jødene i USA i 1970 kommer til å gi 1,9 milliarder kroner til samme land. Ser man på summene er det ikke kobberslanter det her dreier seg om.

For ikke å komme i mis-kreditt hos sine venner rundt omkring i verden, sier bidragsyterne at pengene går til hospitaler, skoler og andre humanitære formål. La gå med det. Men det må være innlysende for enhver at staten Israel dermed får frigitt mer kapital til å kjøpe våpen og annet krigsutstyr for, når alle andre utgifter blir dekket ved gaver.

Når Israel idag dyrker opp jorden og utbygger sin industri ved enorme pengebeløp utenfra, rettferdiggjør ikke det fordrivelsen av araberne som hadde sine hus og hjem der før 1948. Heller gjør det ikke forholdene bedre for de arabere som etter seksdagerskrigen har fått sine hus sprengt i luften og blitt jaget fra sin jord.

Alt i alt må det i rettferdighetens navn innrømmes

at Israel har en anseelig skokk svin på skogen. Men å uttale det offentlig er «antisemittisme». Det er heller ikke populært å si at zionister og andre hjelper Israel i dets angrepskriger mot araberlandene, også det er helligbrøde. Vi vet at en bestemt folkegruppe avgjør hva som skal sies eller forties, men må vi finne oss i det?

*

DAGBLADET GREMMES

Dagbladet er vel den avis som oftest oppdager farlige politiske tendenser og organisasjoner rundt omkring i den store verden. Avisen er heller ikke beskjedent med å utbasunere for sine lesere hvilke farlige situasjoner som oppstår. Det siste gruppevekkende funn bladet har gjort er en «facistisk» ungdomsbevegelse i USA.

I sin beskrivelse av organisasjonen er Dagbladet ikke nådig, som for eksempel: «Farlig nyskapning på ytterste høyre fløy vil forsvare «den vestlige skjebne». Hva det her siktes til er at «Det

nasjonale ungdomsforbund» (NYA) vil bevare vår nord-europeiske kultur mot utglidning og oppløsning. Vi må så absolutt stille oss solidarisk med bladet og si at en organisasjon som ser det som sin oppgave å bevare vår kultur er «farlig». Ingen er lenger i tvil om at det er «fascisme» og «nazisme» å bygge vårt samfunn på den tusenårige europeiske kultur. Avisen sparer ikke på tårene når den gjør rede for de andre programposter NYA har satt opp. Ifølge organet som «alltid er foran», er det bare fascister som vil hindre radikalerne i å starte revolusjoner. Det er tydelig Dagbladet gråter for sin syke mor.

Vi vil ikke plage leserne med flere eksempler fra nevnte organ, men avrunde med å si at det er gledelig at der ennå finnes positive tendenser i USA. Det er en realitet at det amerikanske samfunn går sin absolutte oppløsning imøte hvis ikke NYA og lignende organisasjoner klarer å pense utviklingen inn på et annet spor.

*

For vel kan skjebnen slå en mann
i kne
Men ydmykt bøye seg og ta til
i ikke?
Jeg reiser heller stiv og stridig
nakke
og tar en visestump i ny og ne.
(Sverre Sell)

Slik kom Hitler til makten

Vi frisker opp litt som synes glemt i dag.

På bakgrunn av alt det som er servert i skolebøker, i presse og kringkasting gjennom de siste 25 år kan det forekomme spesielt ungdommen utrolig at Hitler kunne komme til makten i et Tyskland hvor så å si alle dag synes å ha glemt fortiden. Det kan derfor være grunn til å gi en mere nøktern beretning om det som virkelig skjedde i Tyskland fra Versailles til Hitlers maktovertagelse.

En av Hitlers gamle teorier var at massen alltid følger den sterkeste. Nå i mars 1932 syntes styrken en stund å ligge hos motstanderen, men så kastet Hitler i vekt-skålen den kraft som bare han rådet over, den magnetiske personlighets tryllekraft.

Allerede den natt som bragte nederlaget ildnet han bevegelsen til den neste avstemning. Fjorten dage senere reiste han med fly gjennom hele Tyskland. Og hvor han kom rev han massene med seg og skapte påny en kampberedt hær av de fortvilete flokker.

10. april ble den annen

avstemning holdt. Hindenburg vant 1/2 million stemmer og Hitler 2 millioner. Av det tunge nederlag 13. mars var det således blitt en moralsk seier.

Riktignok var det strategiske mål, presidentembetet, tapt og kansler Brüning syntes å sitte fastere i salen enn før, men så ble kansleren grepet av det overmot som så ofte går forut for fallet. Under trykk fra de radikale, som nå var blitt for sikre, lot han riks-presidenten forby SA.

Dette var en feil. Med dette brutale utslag mot venstre svekket Brüning det spinkle grunnlaget for sin makt.

Han gjorde det vanskelig for den høyre fløy av sin parlamentariske støtte å dekke hans politikk i riksdagen. Han fikk også Reichswehr mot seg, og han ga de innflytelsesrike menn i bakgrunnen, de som ventet på å overta etter ham, anledning til å føre det avgjørende slag mot ham hos presidenten.

Halvannen måned senere, etter at de preussiske valg hadde svekket Brüningregjeringens parlamentariske tillit, utvirket general von Schleicher at Heinrich Brüning 30. mai 1932 fikk sin avskjed av riks-presidenten.

Straks etter utnevnte Hindenburg en utpreget nasjonal regjering. Von Papen ble regjeringssjef og von Schleicher forsvarsminister. Forbudet mot SA ble opphevet, undertrykkelsen av NSDAP fra alle departementale instanser ble innstillet og riksdagen oppløst. 3. juli 1932 ble de siste rester av den røde fare i Preussen knekket ved at Riket grep inn. De sosialdemokratiske politimebetsmenn Severing, Gres-

zinki og Weiss vek uten kamp for en Reichswehroffiser med noen få mann.

Weimar-koalisjonen, som for et par måneder siden hadde trodd seg fastere i salen på grunn av Hindenburgs valg, var plutselig satt på gaten av den president de selv hadde valgt.

Papenregjeringen var dannet uten forbindelse med parlamentet. Den støttet seg til riks-presidentens personlige gunst og Reichswehrs makt. Dens medlemmer var nesten alle medlemmer av den adelige forening «Herrekklubben» som i mange år hadde samlet en konservativ elite og forberedt seg på å overta regjeringen.

Med Papenregjeringen var plutselig det gamle keiserlige Tysklands konservative overklasse igjen kommet til makten.

Det avgjørende problem i innenrikspolitikken var for denne regjering det samme som for Brüning, forholdet til NSDAP. Men måten de ville løse dette problem på var en annen. Motsetningen mellom nasjonalsosialismen

og denne konservatisme hadde aldri vært så skarp som mellom nasjonalsosialismen og Weimar-demokratiet. Nasjonalisme og antiparlamentarisme førte Papen og Hitler sammen. Papenregjeringen kunne således spille rollen som velvillig beskytter for den nasjonalsosialistiske bevegelse.

Tross dette var konflikten uavvendelig fra det øyeblikk Papenregjeringen bestred førerkravet fra NSDAP og Hitler. At Adolf Hitler også nå oppretholdt kravet om å være fører, var ikke bare en partipolitisk, men også en verdenspolitisk nødvendighet.

Det gamle keiserlige overklassens regime var stort sett allerede slått og dømt i november 1918. Og å innordne den nasjonalsosialistiske bevegelse år 1932 under et slikt regime som et villig redskap, ville bare ha betydning etter å begrave nasjonalsosialismen under en ny bølge av rødt massevanvidd.

13. august 1932 da Hitler
(Forts. side 8)

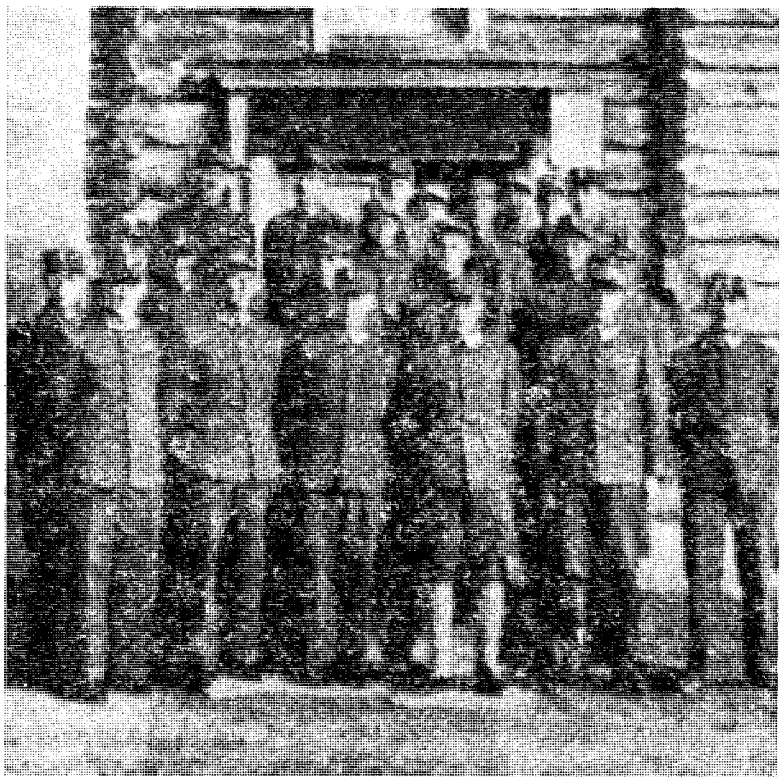
«APRILDAGENE»:

De norske krigsanstrengelser

En fornyet undersøkelse av Ralph Hewins

EFTERSKRIFT

Otta 13.—21.4.40 — Intervju med fru Anna Roos

Det var ikke rare krigskunsten den norske generalstab (overkommando) fikk anledning til å demonstrere. Her er den fotografert i april dagene 1940. I forreste rekke fra venstre: oberstløytnant Roscher Nielsen, oberstløytnant Ole Berg, generalstabssjef oberst Halvor Hansson, general Otto Ruge, oberstløytnant Wrede Holm og oberstløytnant Munthe.

NØKKELDATOER:

13. april — Konge og ministre kom til Otta jernbanestasjon i forkledning (kl. 21.15) og til Heggelund Pensjonat (omkring 2300). Britisk fortropp kommer til Andalsnes.

14. april — 63 tyske fallskjermssoldater blokerer forbindelsen ved Dombås — Dovre. Nygaardsvold, Koht, Torp kommer til Heggelund Pensjonat, diskuterer alternative fluktveier.

15. april — Den første Quislingregjering slutter og Administrasjonsrådet overtar kontrollen over det okkuperte Norge (alt unntagen vestkysten og nord for Narvik) som en «regjering» under tyske auspicer.

16. april — Kongen og ministrene til prestegården i Vågåmo.

17. april — Til Rudolf og Thomas Olsens gård ved Sandbu.

18. april — Maten slipper opp på Sandbu, til Heggelund Pensjonat etter forsyninger.

19. april — Tyskerne rundt Dombås elimineres.

19.—21. april — Første engelsk—norske kontakt siden 9.4. (Admiral Vian, Flying-Officer Whitney Straight og Admiral Sir «Teddy» Evans).

21. april — Det norske hovedkvarter ved Lillehammer overgitt, Kongen og ministrene til Lesjaverk.

Disse 9 dage, tilbragt av kong Haakon og ledende ministre utenfor Otta (befolkning 2 000), på jernbanelinjen Oslo-Rauma-Trondheim, var vendepunktet for «april dagene», da Norge offisielt hevdes å ha vært «i krig» trass i tungtveiende bevis for det motsatte.

Ved Otta samlet Kongen og ministrene seg etter deres hodekulse flukt fra Oslo via Hamar, Elverum, Nybergssund, Sverige, Tynset og Hjerkin. Der opprettet de vaklende kontakt med sin øverstkommanderende Otto Ruge, 100 km borte ved Øyer (Lillehammer), hvor han var «nesten totalt uvitende om den militære situasjon» (Evans 20.4.)

Der hørte de om rivalen Quislings og Administra-

sjonsrådets regjering som utøvet restene av norsk suverenitet i hovedstaden.

På Otta etablerte Kongen og Nygaardsvoldregjeringen tilsist forbindelse med de eneste styrker som kunne redde skinnen deres og rette på den katastrofale militære situasjon slik at det ble gjenopprettet en anelse av autoritet i praksis for flyktningene.

Der ble også Kongen og Nygaardsvoldregjeringen blandet inn i elimineringen av det norske hovedkvarter i sin vorden utenfor Lillehammer, hvilket fremskyndet deres endelige sprang til asyl hos de britiske styrker ved Molde, via Andalsnes.

Man kunne vente at denne skjebnesvangre fase i «april dagene» ville bli dokumentert meget detaljert i norske historiebøker og offentlige beretninger for å støtte opp om den teori at Norge fremdeles var «i krig». Men slik er det ikke. Dette vendepunkt har bare blitt dekket overfladisk i offisielle og halvoffisielle norske publikasjoner, slik som DAGNIN. GEN (Lillehammer) pekte på (8.10.60). Hele historien om når Haakon VII antas å ha blitt forvandlet til «folkekongen» må settes sammen stykke for stykke av fragmentariske kilder, av hvilke den viktigste er den dagbok som dengang ble ført av tjenestegjørende kongelig adjutant, oberst Nicolai Ramm Østgaard, dengang 55 år. Streiflys finnes også i «All for Norway» (utgitt av J. M. Dent, London, på vegne av Royal Norwegian Information Office, (Forts. side 6)

Tyske tropper marsjerer nordover fra Lillehammer etter å ha sprengt Ruges hovedkvarter.

Skal mishandlingen av Rudolf Hess fortsette?

Fordi han ikke vil fordømme sin døde venn og fører og sin politiske oppfatning.

Rudolf Hess fotografert i fengselsgården i Spandau gjennom teletinse.

Den norske dagspresse, som ellers gir det utseende av at den har slik dyp omsorg for fanger verden rundt hvis de kan påklistres etiketten «politiske fanger» — fortrinnsvis da hvis de ikke er hvite — har hittil ikke viet den umenneskelige behandling av Rudolf Hess noen oppmerksomhet. Her i landet er man da også som kjent så hyperpatriotiske at man intet tør og vil foreta seg før det kommer signal fra rette hold utenlands. Og på dette venstreradikale holdet har det vært pinlig taust når det gjelder Hess, som nå er 76 år gammel, syk etter innesperring i snart 29 år og eneste fange i det store seierherrenes Spandaufengsel.

Nå har imidlertid det hendt at fangen ble så syk at han måtte overføres til et britisk militærpsykehus. Vestmaktene har hittil unnskyldt seg med at russerne

ikke ville slippe løs Hess, men nå krever selveste THE TIMES at britene skal løslate ham uten hensyn til russernes ønsker. Og etter å ha hørt His Masters Voice begynner da også norsk presse å luften forsiktige samvittighetskvaler, bl. a. MORGENBLADET, som erklærer at «Vi er enig med Times. Hvis den 76 år gamle «stedfortreder», dømt til livsvarig fengsel i 1946, fortsatt skal holdes i Spandauforvaring, og som den eneste av toppnazistene, smaker det mer av hevn enn av nødvendig sikring».

Bladet vokter seg for å minne sine lesere om at Hess selv ved seierherretribunalet i Nürnberg ble frifunnet for enhver annen krigsforbrytelse enn den fantastiske som Hitlers stedfortreder å ha vært med på å starte krigen. Vel å merke dømt av det USA som har blandet seg inn i nær sagt enhver krig og som har ført krig bl. a. i Vietnam og Korea. Av det Sovjetsamveldet, som har undertrykket nabo-statene med våpenmakt, sist i Tsjekkoslovakia. Av det Frankrike som førte krig i Vietnam før USA og som satte igang angrepskrig mot Egypt sammen med den fjerde dommer, England og det fredsommelige Israel!

Ellers fester en seg kanskje ved MORGENBLADETs avslørende ord om «nødvendig sikring» og man lurer kanskje på hvilken nødvendighet som i de gode norske demokraters øyne skulle kunne forsvare umenneskeligheten. Bladet forteller selv at «nødvendigheten» er (Forts. side 7)

De norske krigsanstrengelser . .

(Forts. fra side 5)

1942), Benjamin Vogts «På lykke og fromme» (Aschehoug, 1966), «Mellom nøytrale og allierte» (Universitetsforlaget, 1968), C.J. Hambros «I saw it happen in Norway» (London, 1940), Halvdan Kohts «Norway Neutral & Invaded» (London, 1941), «Evans of the Broke» (av Reginald Pound, Oxford, 1963), «My naval Life» (av Admiral Lord Cork & Orre-ry, London, 1942) og mange andre kilder. Jeg har også intervjuet Flying-Officer Richard Whitney Straight (ret.), administrerende direktør for Rolls-Royce, hvis rolle i Norge i 1940 er kortelig nevnt i «The flying Sword» av Tom Moulson (London, 1964).

Selv med dette er bildet ikke komplett slik som min detaljerte oversikt over «april dagene» (foran) med dagboken over begivenhetene og kartskisse er det. Jeg var i Østfold og Nord-Trøndelag i løpet av «april dagene». Derfor har mine egne inntrykk av nøkkeldagene (13.—21. april) i Gudbrandsdalen hittil vært annenhånds og kanskje for meget influert av den offisielle tese at Norge var «i krig».

Jeg har som følge av det nylig besøkt Otta for å samle ytterligere bevis og intervjuet det eneste gjenlevende vitne der til det kongelige selskaps opptreden dengang — fru Anna Roos (nå 78 år) som skjulte, forpleiet og oppvartet Kongen, Olav, Nygaardsvold etc. 13.—16. april og skaffet dem levnetsmidler 18.4. Det har aldri blitt ydet hennes viktige rolle full rettferdighet, heller ikke har hun noensinne fått noen passende offentlig anerkjennelse for den. (Haugen, lensmann på Otta i 1940 er død.)

Jeg må si at fru Roos er en flott patriotisk gammel dame, i besiddelse av sine fulle åndsevner, med en nesten fotografisk hukommelse når det gjelder de historiske begivenheter hun ble innblandet i. Jeg vil også si at hun er idealist eftersom hun i 6 år var sykepleierske ved Ullevål Sykehus, Oslo, og hun holder kontakt med sykepleiersirkler. Hennes sønn, Einar, var gjenstand for store overskrifter i 1957 da han ble kastet i fengsel av kommunistmyndighetene i Budapest i 3 uker på basis av grunnløse beskyldninger om undergravningsvirksomhet mens han var opptatt med humanitær innsats i Ungarn. Da han hadde fullført sine medisinske studier i Basel og Hamburg, praktiserte han

i Norge og ble senere en kjent lege i Sverige. I 1965 hadde han en stor praksis i Göteborg da han ble drept i en automobilulykke fjorten dager før han skulle gifte seg med en tysk medisinsk student fra Hamburg. Han var da 33 år gammel og hans hengivne mor ble latt alene med ingen nære slektninger. Hun har imidlertid beholdt et rom i sitt historiske Pensjon Heggelund etter at det ble overtatt av de stedlige kommunale myndigheter og forfalt mere og mere. Hun følger også med i det som hender gjennom radio og fjernsyn. Kort sagt er hun et intelligent og pålitelig vitne, en tapper kvinne.

Når det gjelder mitt 2½ times intervju med henne 5.8.69 på pensjonatet, så forklarte jeg på forhånd at jeg er en samtidshistoriker og har skrevet meget om norske affærer. Jeg gav henne også mitt navn og min adresse. Jeg brukte ingen knep da jeg innhentet hennes viktige vitnesbyrd. Hun snakket fritt, med få avbrytelser fra min side. Jeg «ledet» henne ikke mere enn nødvendig for å holde en høflig konversasjon gående. Så hennes bemerkninger, som følger, er ikke «farvet» av meg, tvertimot er vel hennes vitnesbyrd i noen få detaljer «farvet» av hennes medfødte patriotisme og hjertegodhet.

Hun sa:

«Jeg lukket pensjonatet 9. april fordi det var tvilsomme folk ute som så etter rom. Etter mørkets frembrudd lørdag 13. april telefonerte lensmann Haugen og spurte om jeg kunne ta imot fire personer. Jeg svarte nei, men han garanterte at det var skikkelige, anstendige og pålitelige folk. Så gikk jeg med på hans anmodning uten å vite noe mere om de fire menn — ikke engang navnene deres.»

Det må ha vært etter kl. 1800 da stasjonsmester Knutsen på Hjerkin gjenkjente de kongelige flykninger og ga dem anledning til å ringe til Ruge på Øyer om å ordne med bekvemmeligheter for dem ved ankomsten til Otta (2115).

Fru Roos fortsatte:

«Jeg hørte intet mere før kl. 2300 eller litt senere og jeg kunne selvsagt ikke se ut av vinduene som var blendet. Så var det en lyd nede i veien mot hovedveien og jeg gikk ut med en parafinlampe for å se hva det var. Jeg trodde jeg så et spøkelse. Det så ut som Kongen! Jeg hadde sittet i nærheten av ham under et offentlig møte

i Oslo og kjente ham godt av utseende. Men mannen jeg så var halvveis skjult i underlige klær og det var mørkt. Så svingte jeg lampen. Og det var kong Haakon! Jeg kunne knapt tro mine egne øyne. Jeg stivnet. Jeg hadde øye bare for ham og jeg hadde ingen idé om hvem de andre tre menn var.

En av dem (det må ha vært den mann som senere viste seg å være adjutant Østgaard) spurte om jeg hadde et par rom hvor de kunne tilbringe natten og jeg førte selskapet inn ved lyset av lampen min. Så gjenkjente jeg den unge kronprins Olav. Den fjerde mann var en politimann.

Kongens ansikt var tullet inn i et skjerf og han hadde en frakk, kantet med grønn silke, over sin grå militærkappe, som synes rundt leggene på ham. Han var så høy. Olav bar en alminnelig regnkappe som også avslørte hans grå militærkappe. Jeg må si at forkledningen ikke var særlig god.

Hver mann hadde den bagasje han kunne bære. Kongen en håndkuffert med håndtaket istykker. Jeg reparerte det senere og han sa: «Nå har ingen finere håndkuffert enn det!»

De kom i en gammel bil, jeg tror den tilhørte lensmannen, og den ble parkert ute av syne på baksiden av huset slik at fremmede ikke skulle vite at jeg hadde gjester.

Major Munthe ankom også fra det militære hovedkvarter og Kongens første spørsmål var: «Hvor er Ruge nå?» Kongen hadde vært på flukt i fem dager, oppdaget jeg, og hadde ikke sovet skikkelig eller i det hele tatt hatt klærne av seg. Han så fryktelig trett og elendig ut — for trett til å spise. Det var fryktelig å se ham i den tilstand og jeg begynte å forstå det store ansvar jeg hadde.

Adjutant Østgaard og politimannen ville ikke tillate hverken Kongen eller Olav å sove i det beste rommet, da det var for utsatt fra hovedveien. Far og sønn måtte derfor dele det nest beste rom på siden av huset. Der sov de for første gang siden 9. april. Men de våget ikke å kle av seg av frykt for å bli overrasket av fienden, og politimannen satt oppe hele natten utenfor døren deres.

Jeg måtte selvsagt sverge på ikke å røbe noe om mine gjesters nærvær.

Uheldigvis fikk ikke Kongen og Olav megen søvn fordi kl. 0700 neste morgen ga den stedlige telegrafbesty-

rer, herr Eckhoff, oss den fryktelige nyhet at tyske fallskjermtropper hadde tatt Dombås og nærmt seg Dovre, seksti av dem. Major Munthe hadde ikke sagt noe kvelden før om at en liten styrke tyskere hadde etablert seg der og avbrutt kommunikasjonene. Ingen visste hvilken vei de skulle vende seg.

Så ankom statsminister Nygaardsvold og andre ministre (Koht og Torp) om kvelden og et møte ble holdt for å diskutere fluktruter. (Kongen ønsket å sitte på veien til Romsdal var ryddet, Nygaardsvold å dra til Geirangerfjord, og Munthe, som representerte Ruge, å fortsette til Sandbu i Vågå.) «Nei», insisterte Kongen, «Ikke Grotli eller Fagernes, jeg stanser her.»

Men senere på dagen kom det rykter om at tyskerne hadde forsvunnet og at veien over Dovre og Dombås var klar. Selskapet dro avsted i den retning. Men ryktene viste seg å være falske og de vendte tilbake til Heggelund Pensjonat, meget skuffet. Kongen var tdeligvis meget misfornøyd.

Den kvelden (14.4.) gikk Kongen tidlig tilsengs, omkring kl. 1930, påny fullt påkledt i tilfelle noe alvorlig skulle hende, og han hadde en lengre natt. Neste dag hendte intet alarmerende (15.4., da Administrasjonsrådet overtok etter Quisling). Det var adskillig snakk om flukt og rutene over Fagernes til Lærdal og Sognefjord ble igjen overveiet. Telefonering ble gjort langt borte fra pensjonatet av sikkerhetshensyn. Under luftalarmene gjemte Kongen og hans medflyktinger seg i et betongbryggerhus i kjelleren.

Jeg klarte å skaffe Kongen og de andre mat fordi jeg fremdeles hadde noe av det kjøtt jeg hadde samlet opp før jul, noen kyllinger og 3 melkekuer. Men Kongens rådgivere sa at det ikke var sikkert for ham og Olav å spise i spisestuen, så de fikk måltidene sine i det beste soveværelset.

Men tobakk var et problem. Statsminister Nygaardsvold slapp opp og butikkene var stengt. Men jeg klarte å skaffe ham noe. Min sønn Einar var dengang 8 år og Nygaardsvold sa til ham: 'Det bor noen meget betydningsfulle folk hos dere nå og du må ikke snakke om det.' Til hvilket gutten min svarte: 'Det er mange betydningsfulle folk på Otta også!' Men Einar røbet aldri noe skjønt han må ha forstått at det hendte noe meget uvanlig og mystisk og hadde lyst til å snakke om det med andre barn. Nygaardsvold var hyggelig.

Kongen klarte seg selv med forfriskninger idet han hadde bragt med seg noe 100 år gammel konjakk og det ble drukket skåler av hans spesialglass inngravert med HVII. De etterlot flere av disse glass men de har dessverre forsvunnet.

En liten kongelig standart ble også etterlatt i Kongens nattbordskuff (sannsynligvis standart fra hans bil, som ikke lenger kunne vises åpent av sikkerhetshensyn). Men også den er forsvunnet.

Kronprins Olav ga meg en fin revolver med sitt våpenmerke på og den ble konfiskert under en senere rassa etter våpen.

Så jeg har ingen souvenirer fra det kongelige besøk på pensjonatet mitt. Det var for farlig for mine kongelige gjester endog å skrive seg inn i gjesteboken. Men de betalte godt og takket meg meget. Da de sa adjø tilføyte Kongen disse ord: 'Gud velsigne deg og hjemmet ditt'.

Den eneste gang jeg følte meg flau var ved måltidene fordi jeg bare hadde en spiseuestol. 'Du burde hatt fire!' sa Kongen. Da jeg sydde i knapper og lappet for ham gikk det helt naturlig for seg og han fikk meg til å føle meg helt utvungen. Han var enestående.

Jeg avbrøt nå fru Roos for å spørre om hvorfor Kongen, Olav og ministrene ikke fortsatte å bo på hennes pensjonat til de forlot nabolaget. Hun svarte:

«General Ruge sa dem at det var for farlig å forbli så nær Otta og hovedveien, det var sikrere oppe i Vågå, hvortil de dro 16. april. Men jeg så Kongen og Olav igjen. 18. april slapp de opp for mat på Sandbu og det var bare en tjener, så de kjørte ned til meg igjen for å skaffe forsyninger. Olav gikk ut av bilen for å hente provianten, men Kongen forble sittende i bilen skjult for innsyn fra veien.»

Jeg spurte også om hun noen ganger følte seg i fare. «Ikke før åtte dager etter at Kongen og ministrene hadde reist,» svarte hun. «Da kom noen høye tyske offiserer for å undersøke. Men de opptrådte korrekt og gjorde meg ikke noe vondt.»

Tilslutt spurte jeg: «Hørte De noen gang fra den kongelige familie eller ministrene igjen?»

Noe overraskende var svaret at så ikke skjedde på 17 år, noe som forekommer temmelig lenge i betraktning av at fru Roos reddet deres skinn under betydelig personlig risiko på et tidspunkt da Kongen og ministrene skjulte seg for sine egne landsmenn like meget som for tyskerne.

Mishandlingen av Hess . .

(Forts. fra side 5)

den å hindre folk med en annen politisk oppfatning enn bladet (og norsk demokrati) i å høste noen fordel ved at Hess løslates: «Rudolf Hess kan intet mer galt avstedkomme. Mannen som i 1941 gav seg ut på en forrykt fredsmisjon (!) til Storbritannia, kan heller ikke bli noe levende symbol for nynazister. Løslatelsen av en mann som har sittet fengslet i 29 år er ingen konseksjon (!) i noen retning.»

Hvor en må føle beundring for dette demokratiet med dets dype omsorg for forfulgte og lidende — vel å merke med riktig politisk innstilling. De andre kan ha det så godt.

Hun fortalte meg: «Da Kong Olav ble mottatt på Otta under sin kroningsreise i 1957 sendte jeg ham blomster fordi jeg var syk og ikke kunne gi ham dem personlig. Og jeg fikk erkjennelse for mottagelsen fra det kongelige slott.»

Åpenbart ikke et ord fra Nygaardsvold eller noen av de andre ministre som hun ga ly i deres mørkeste timer!

Kan det ha seg slik at alle hennes fremtredende gjester fant det best å trekke et slør over oppholdet på Heggelund Pensjonat da de, ifølge deres egen versjon, «førte krig»? Det så ikke ut til at de gjorde meget av det ifølge de troskyldige erindringerne til fru Roos.

Nå har denne ensomme patriotiske kvinne, som fortjener et minnesmerke slik som den lokale heltinne Pillarguri, bare sin pensjon og et lite rom i det som engang var tilholdsstedet for en regjerende monark, en fremtidig konge, en statsminister og andre fremtredende folk i nødens stund, glemt — eller bør jeg heller si bevisst ignorert?

Men sannheten vil frem og fru Roos kan ennu komme til å rangere sammen med Pillarguri i norsk historie.

For meg avgjør hennes vitnesbyrd min siste tvil med hensyn til hvorvidt Norge var «i krig» i «april dagene». Statsrådet hadde tydeligvis opphørt å funksjonere i praksis i sin lille verden, forsamlet i et lite pensjonat på Otta i utkanten av Gudbrandsdalen. Tydeligvis fordampet kampånden, som så åpenbart manglet før 9. april, fullstendig på Nyberg-sund og etterpå. Det var tydeligvis ikke menneskelig mulig å gjøre noen «krigsanstrengelse» under de forhold som ble utdypet av fru Anna Roos i hennes samtale med meg.

For ikke å si «så vondt», som bladets vestlige venner har sørget for at Hess har hatt det i alle disse årene. Om det forteller en informert, Joseph Dunn, i et amerikansk blad:

«1. november 1969 rykker en ny pelotong allierte soldater nok en gang inn i Spandau, Vest-Berlin, for å påbegynne en måneds plikt-tjeneste ved fengslet, en offiser og 28 mann, for ikke å nevne en oppsynsmann og en lege, som skal beskytte verdens dyreste fange, Rudolf Hess.

Hvor meget lenger skal denne rituelle internasjonale skifting av vakt pågå?

Hvor meget lenger skal farsen vedvare med å drive og å bemanne et stort fengsel for en eldre manns skyld?

Hvem er redd for Rudolf Hess? Russerne øyensynlig.

Mange fremragende mennesker har bedt om at han må bli løslatt, deriblant Lord Shawcross som ledet det britiske anklageteam i Nürnberg, A. J. P. Taylor, Jean Anowilk, Lord Russell of Liverpool, André Francois-Poncet, og den kjente tyske motstandsmann pastor Niemöller. De har mislykkes. Hemmelige firemaktsdrøftelser har heller ikke ført frem. Russerne vil ikke oppgi Mr. Hess, og de vil ikke engang overveie å overføre ham til en mindre, ikke så mentalt ødeleggende institusjon, og de behøver ikke gjøre det eftersom vestmaktene er uvillige til å lage noe stridsspørsmål av det.

Vestmaktene holdning summer opp sakens ynkelige moralske problem: Mr. Hess er en juridisk kuriositet og han kan bli et politisk pant.

Menn som man vanligvis identifiserer med humanitære affærer som senatorene Kennedy og Fulbright har svart negativt på appellene.

Pave Paul VI har ikke engang svart på henvendelsen fra fru Hess.

Rudolf Hess selv kompliserer situasjonen. Appellene gjør ham rasende. Da han hørte at hans hustru hadde skrevet til Paven irettesatte han henne kraftig. Han minnet om historien med baron von Stein. Landsforvist fra Preussen av Napoleon hadde han diktert en nådesansøking som hans kone skrev. Historikere, sa Hess, beklaget dette stenk på en stor manns karakter. «Ønsker du at jeg skal gå over i historien som denne mann, med en stenk på min karakter? Nei, du gjør ikke det. Og forstå derfor: min ære er mere kostbar for meg enn min frihet.»

Bør professor skodvin - - -

(Forts. fra side 1)

Men krigen fortsetter på andre fronter, — nordmenn er med i striden der. Den dag kommer da dere

Hvis han ikke er istand til å oppnå løslatelse av sin far eller få ham overført til mere rimelige omgivelser, har Wolf Hess meddelt meg at han sammen med Hess' saksfører har levert følgende anmodning til administrasjonen for Spandau:

Opphevelse av boksensuren (bøkene og avisene han ser er ofte bare isolerte ord mellom svarte sensurerte blokker).

At han må bli tillatt å ha klokke.

Å utvide aftenspaserturen i haven (den er nå på 30 minutter).

Å motta sin saksfører hver tredje måned, da han har valgt ikke å ville se sin familie i fengslet.

Å få en elektrisk klokke i sin celle slik at han kan tilkalle vakten om han skulle bli syk i løpet av natten.

Å få ta imot sukkertøy fra sin familie en gang i uken da han ikke røker.

Å ha radio.

Å lage te og kaffe.

Å la ham selv avgjøre når lyset skal slukkes (det blir slått av kl. 10 om kvelden).

Å la ham få ha sine lesebriller før kl. 6 morgen da han liker å lese hvis han ikke får sove. Og endelig:

Å tillate ham å bade daglig istedenfor hver uke.

Ingen av disse anmodninger er blitt imøtekommet.»

Av foranstående vil det fremgå under hvilke forhold Hess har måttet leve inne sperret i bortimot tredve år. Det burde ryste enhver med litt samvittighet i livet. For tiden behandles som nevnt Hess på et britisk militærhospital hvor seierherrenes leger slåss om behandlingen av ham. I fengslet står forøvrig en kiste ferdig til å motta ham. Dette er første gang på over 24 år at Hess har vært utenfor Spandau-fengslets murer. Men det larter ikke til at man vil gi slipp på ham som eneste Spandau-fange hvis man kan få stabilet ham på bena igjen. De vil ikke la ham gå fordi han ikke vil gi dem det de har ventet så lenge på å få av ham: en fordømmelse av Adolf Hitler og nasjonalsocialismen. Var han villig til det, så kunne Hess nok kjøpe seg friheten.

Men nettopp denne hans karakterstyrke synes vi taler til hans fordel i en verden så full av troløshet og oppløsning som den vi lever i idag.

atter kan reise hodet. Vent på den dagen, vent med ro og tillit. Gjør ikke noe uoverlagt som kan gi erobrerne påskudd til represalier.

Glem ikke den tiden da vi stred sammen med våpen i hånd, glem ikke dem som gav sitt liv i striden eller dem som falt som uskyldige ofre for flyangrepene. Vi som har stått sammen i striden har lovet hverandre at vi ikke skal gi oss før vi atter kan heise vårt frie norske flagg som frie kvinner og menn.

Dette løftet vil bli holdt kanskje ikke av meg som må regne med heretter å være i erobrernes makt. Men de som fortsetter striden utenfor Norge, og dere som er unge, vil innfri løftet når dagen kommer.

Hold ut og hold sammen til da, slik som dere har gjort hittil. Vent og tro og husk det gamle ord:

Vår Gud han er så fast en borg.»

Dagen etter at dette ble sendt ut kapitulerte om morgenen resten av de kjempende norske stridskrefter i henhold til avtalen på Bjørnefjell, og om ettermiddagen ble det undertegnet en avtale i Trondheim hvori Norge forpliktet seg til ikke å gripe til våpen igjen så lenge verdenskrigen varte. Norske offiserer som var tatt til fange ble løslatt etter personlig å ha underskrevet en æreordserklæring om det samme.

Rent bortsett fra hva general Ruge måtte ha sagt i et opprop 9. juni 1940 så var det altså naturligvis de undertegnede avtaler som fastsatte Norges fremtidige forhold til Tyskland.

Det er imidlertid ikke i første rekke dette forhold som interesserer oss her, men professor Skodvins leterferdige omgang med general Ruges proklamasjon.

Når man sammenligner tekstene, fra henholdsvis Skodvin og Ruge, er det nemlig påfallende at professoren utelater de setninger som sier at befolkningen ikke må gjøre noe uoverlagt som kan gi erobrerne påskudd til represalier. Like dan der hvor Ruge sier: «Glem ikke den tiden da vi stred sammen med våpen i hånd . . .» Her er det tydelig at generalen anser krigen mellom Norge som stat og Tyskland for å være definitivt avsluttet. Selv om han uttrykker håpet om at utfallet av den verdenskrig som fortsetter også i tidens fylde vil gi Norge selvstendigheten igjen. Det var vel

forsåvidt samme håpet som Quisling og NS hadde.

Men den alvorligste feil historieprofessoren begår, er hvor han skriver, vi siterer: « . . . Det første avsnitt i vår strid er forbi . . . men krigen fortsetter på andre fronter. Norge er med i striden der . . . ». Her er det tydelig **sitatfusk!**

Enhver forstår at det er himmelvid forskjell i folkerettslig forstand mellom en krigførende stat og frivillige som kjemper for en annen makt. Mellom «nordmenn» og «Norge».

Vi er klar over at det er vanskelig for historikere som vil skrive objektivt om siste verdenskrig å argumentere for Norges krigsførsel etter 10. juni 1940. Men å gå så langt i sine bestrebelser som til å fikse på sitater for å få alt til å passe inn i bildet, er et skritt for langt!

Det viser seg også andre steder at professor Skodvin er en mangslungen og ivrig skribent som aldri lar en anledning gå fra seg til å hevde Norges fortsatte krig etter våpenstillstandsavtalen i 1940.

I heftet som ble utgitt i forbindelse med det nordiske historikermøte i Helsingfors 1967, bidrar også Skodvin med en artikkel hvor general Ruge blir sitert like galt og fordreiet på side 154 som i boken «Mellom nøytrale og allierte». Så feilen kan ikke bero på en tilfeldig skriveslurv!

Da vi ble oppmerksom på sitatfusket hos Skodvin, hadde vi en samtale over telefon med professoren og påpekte feilen. Skodvin var da klar over at hans gjengivelse av kilden ikke var korrekt, men mente den var så ubetydelig at det ikke spilte noen rolle! Han unnskyldte seg også med at det var så vanskelig å lese korrektur, underforstått feilen hadde oppstått hos setteren, men beklaget det han kalte en lapsus fra hans side. Selvfølgelig skulle feilen rettes på, sa Skodvin.

— Hvordan skal så det gjøres, når bøkene er trykket i forholdsvis stort opplag, spurte vi professoren. Til det svarte historikeren at det måtte gjøres ved trykking av neste opplag. Altså i beste fall i en fjern fremtid. Vi vil ikke gå så langt i vår påstand som forhenværende stortingsrepresentant Løberg, men vil likevel peke på hva Oslo byrett fant å måtte klandre Hans S. Jacobsen for i lignende sammenheng. Fra dommens dokument side 9—10 henter vi følgende karakteristikk:

(Forts. side 2)

Slik kom Hitler - - -

(Forts. fra side 4)

avslø visekanslerstillingen og forgjeves krevet stillingen som kansler må ses på bakgrunn av dette.

Men denne 13. august begynte også det farligste avsnitt av året 1932 som ble så rikt på kamper og nederlag for NSDAP. For denne kamp høsten 1932 måtte ikke bare føres med trette tropper og tomme partikasser, den ble også ført på to fronter og under så vanskelige forhold som tenkes kan. Nasjonalsosialismen hadde i ti år rettet sine angrep mot partiene fra Weimar koalisjonen og herunder ofte kjempet i forbund med konservatisme. Nå måtte den føre disse angrep mot en autoritær, antiparlamentarisk, nasjonal regjering, og samtidig forsvare en felles parlamentarisk basis med Centrum.

6. november 1932 tapte NSDAP ved riksdagsvalgene 2 millioner stemmer. I denne situasjon, slått i valgkampen, tilbakevist av presidenten, uten innflytelse i parlamentet og økonomisk utmattet, måtte partiet nå parere angrepene fra den mann som etter novemberkrisen 1932 kom som Papens efterfølger, kansleren von Schleicher.

I årevis hadde denne kloke og beregnende soldat vært diplomaten som satt bak og trakk i trådene i tysk politikk. Fra det hell han hadde i sitt intrigespill med å skape og styrte ministre, hadde han fått troen på seg selv som statsmann. Det skulle imidlertid vise seg at mesterskap i intriger slett ikke er identisk med mesterskap i politikk.

Han brukte Reichswehrs autoritet mot NSDAP, og han forsøkte også et middel som hittil ingen andre motstandere hadde anvendt, spaltningen innen partiet.

Vi nevnte at Hitler betegnet nederlaget ved presidentvalget i mars 1932 som sitt Kunersdorff. Om ukene i desember 1932 og begynnelsen av januar 1933, da en av partiets ledende skikkelser, Gregor Strasser forhandlet om sin inntreden i Schleicherregjeringen som visekansler, må man vel si at de betegnet «vinterkvarteret i Bunzelwitz» for Hitler og bevegelsen hvis man vil fortsette sammenligningen.

Det blir fortalt at Hitler om aftenen 30. januar 1933 sa til en medarbeider: «I mitt liv er det to mirakler. To ganger har jeg sett undergangen i øynene. Etter München-opprøret da jeg ble sperret inne, ensom, slått og latterliggjort — og aftenen før 30. januar da jeg syntes

IKKE RYSTET!

Efter at vi nå i år ut og år inn har hørt om hvilke barbarer tyskerne er på bakgrunn av krigsforbrytelser som belastes dem, og efter at det år ut og år inn fortsatt drives straffesaker i forbindelse med slike et kvart århundre gamle krigsforbrytelser, kunne man vel vente et ramaskrik av den annen verden når man nå får seg servert nye og helt ferske krigsforbrytelser begått av amerikanerne i Vietnam, slike som massakrene i My-Lai. Det synes imidlertid å være forskjell på den amerikanske Kong Salomo og den tyske Jørgen Hattemaker av idag. I allfall viser en amerikansk gallupundersøkelse at man i det land som har fråtset slik i skrekkskildringer av tysk krigsframferd, slett ikke er rystet over det de egne har prestert. 65 % av de spurte sa at «det er slikt som skjer i krig». Bare fattige 22 % mente at slikt ikke burde forekomme.

JA, DE NAZISTENE!

I en «Interparlamentarisk bulletin», utgitt av det bel-

å lide skibbrudd like ved havn, kvalt av intriger og økonomiske vanskeligheter, under vekten av 12 millioner mennesker som bølget hit og dit. Begge ganger reddet Gud meg.»

Til få situasjoner passer ordene om den ubøyelige vilje som nedkaller gudenes velsignelse bedre enn på disse perioder av Hitlers kamp.

I Schleichers organ «Tägliche Rundschau» fremsattes parolen: Hitler var den nasjonalsosialistiske idé apostel, men Gregor Strasser var den statsmann som nå ville virkeliggjøre denne idé realpolitisk. I virkeligheten var det slik at i konflikten Hitler-Strasser ble den evige kamp mellom geniet og den falske klokskap utkjempet. For et normalt menneske måtte det synes som galskap å avslå visekanslerembetet og andre ministerposter og stivsinnet vente. Geniet visste at nasjonalsosialismen enten måtte tilkjempe seg førerskapet som overgang til den totale makt — eller gå til grunne. Hvis man innså dette mål, måtte man kjempe for det i blind tro og med ubøyelig energi til gudenes velsignelse kom til hjelp.

(Fortsettes)

giske Ufo-selskapet (Ufo = uidentifiserte flyvende objekter), leser vi at flesteparten av de flyvende gjenstander som fra tid til annen blir iaktatt rundt vår klode, er bemannet av fæle nazister, som bruker flyvende tallerkener når de bortfører folk og fremprovoserer flyulykker. Det var muligens en ide for herr Wiesen-thal å utvide sin jurisdiksjon til også å omfatte «etterkrigsforbrytelser i rummet».

«SVART LYKKE»

Gledesstrålende kan det tyske damebladet «Constanze» fortelle oss at ca. 400 tyske kvinner årlig gifter seg med en neger. Overskriften som bladet benyttet, var «Svart lykke». Siden det ikke nevnes noe om den hvite sidens «lykke» ved disse transaksjoner, tør vi formode at det hele — med kjent bundestysk botferdighet betraktes som ren og uselvvisk u-hjelp.

MAOISTISK DIALEKTIKK

I den tyske utgaven av Maos røde bok om kultur-revolusjonen (Peking 1967) finner vi følgende dypsindige definisjon av den store ufeilbarlige formann Mao: «Hvis det (kommunistpartiet) ikke gjennomfører en riktig politikk, så bedriver det en feilaktig sådan». Det kan jo være greit å vite.

NAZI-BLANKVÅPEN-HAUSSE

I lengre tid har vesttysk industri for fullt produsert jernkors og andre dekorsjoner fra Hitlers dager. Uniformsstykker og distinksjoner samt flagg og vimpler har også vært meget efterspurt. Mesteparten av produksjonen er eksportert til USA hvor «forbruket» er enormt. Det siste på området er Hitlerjugend-feltkniver som nu omsettes i amerikanske sportsforretninger til ca. 110 kroner stykket. Da behovet selvsagt heller ikke her kan dekkes av «historiske» kniver, som dessuten koster meget mer, er nye, store ordres plassert i tysk knivindustri.

SEKSUELT OPPLYSNINGS-RASERI

I Storbritannia drives seksualopplysningen så nidkjært og eftertrykkelig at en psykiater, Dr. Louise Eick-

hoff har funnet det nødvendig å protestere. Som eksempel på opplysningenes uheldige virkninger nevnte hun at en 10 år gammel gutt fikk nervesammenbrudd fordi man, som ledd i «undervisningen» hadde forevist en fullstendig kjønnsakt på farvefilm.

MENNESKEHETEN BLIR DUMMERE

Til tross for en hel verdens iherdige «opplysnings»-virksomhet og annenu-hjelp, kan UNESCO bare melde at antallet analfabeter her i verden i årene fra 1950 til 63 er øket med 40 millioner. Vi for vår del vil gjerne bemerke, at de brysomste av alle analfabetene vi kjenner her hjemme er — de som kan lese og skrive.

NYTT SELVMÅL I BONN

Bundestyskerne er blitt de rene mestere i selvbesudlingens smakløse kunst, og det er ikke lenge mellom hver gang de scorer nye, store poeng. Det siste selvmålet kom fra forbundspresidenten Heinemann idet han delte ut det store Bundesfortjenestekorset med stjerne til en fyr ved navn Robert Kempner, om var stedfortredende «generalanklager» ved den beryktede Nürnberg-prosessen. Akk ja, tidene forandrer seg, i gamle dager hengte man røverne på korset — nu henger man korset på røverne.

«AVIS» FOR ANALFABETER

New York er plaget av avisdød. Om det er avisenes lesverdighet eller publikums leseferdighet det er noe galt med, har vi intet hørt, men efter det siste tiltaket for å redde avisbransjen å dømme, synes det som om den avislesende massens litterære evnenivå knapt nok overstiger analfabetenes. Hvorom allting er, som erstatning for de inngåtte avisene, skal man nu utgi en helt ny slags «avis», en «avis» som riktignok er basert på kjente fenomener og kjent stoff, men som skal være aktuell på en helt annen måte. Den nye «avisen» skal bare inneholde «Comic strips» eller tegneserier, og den eneste sammenbindende teksten skal være av «mini-kommentar»-typen. Som vanlig ved slike evnereisende og samfunnsgavnelige tiltak, heter

utgiveren noe slikt som Jerry Finkelstein.

APARTEID ELLER DISKRIMINERING?

— Stopp verden, jeg vil av! er en erklæring man ofte støter på i disse dager. Den siste og mest idiotiske beretning vi har hørt, og som kunne tenkes å utløse parolen, kommer selvsagt fra USA, hvor den mimoseaktige allergi overfor alt som ikke har iført seg «likhetens» kappe i pakt med tidens krav, undertiden antar nasjonalpatologiske former. En borgerrettspolitiker fra Cleveland i Ohio har i fullt alvor påpekt det diskriminerende i at man kun kan få kjøpt «hvitt» plaster. Han oppfordret derfor de ansvarlige ved den farmasøytiske fabrikken Johnson & Johnson til herefter også å markedsføre plaster i brune sjatteringer for den farvede befolkning.

DE TRE PÅ TOPP

Ellers konstaterer vi at salige Adolfs «Mein Kampf» stadig er å finne blandt de tre mest solgte bøker (de to andre er Bibelen og Maos lille røde). Riktignok er det så som så med nytrykning for tiden, men til gjengjeld går de gamle slitte eksemplarene som varmt hvetebrød. Prisene er heller ikke noe å klage på, i New York gikk nylig en kopi over i nye hender for den nette sum av kr. 7 600,00 — men så var det også et eksemplar med Adolfs egenhendige signatur. Et brev fra Lord Nelson nådde — tross sin meget høyere alder — ikke opp i mer enn kr. 3 000,00.

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet efter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 30,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 60,— pr. år, kr. 30,— pr. halvår.

Bruk postgironr.: 16 450
Løssalg kr. 2,—

Utgiver A/S Folk og Land